2024/3134

13.12.2024

RÅDETS AFGØRELSE (EU) 2024/3134

af 2. december 2024

om retningslinjer for medlemsstaternes beskæftigelsespolitikker

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 148, stk. 2,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet ([1]),

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg ([2]),

efter høring af Regionsudvalget,

under henvisning til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget ([3]),

ud fra følgende betragtninger:

(1) Medlemsstaterne og Unionen skal arbejde hen imod udviklingen af en koordineret strategi for beskæftigelse og særligt for fremme af en velkvalificeret, veluddannet og smidig arbejdsstyrke samt arbejdsmarkeder, der er inkluderende, modstandsdygtige og fremtidsorienterede og reagerer på økonomiske forandringer, med henblik på at nå de mål om fuld beskæftigelse og sociale fremskridt, afbalanceret økonomisk vækst, et højt niveau for beskyttelse og forbedring af miljøkvaliteten, der er fastsat i artikel 3 i traktaten om Den Europæiske Union (TEU). Medlemsstaterne skal betragte beskæftigelsesfremme som et spørgsmål af fælles interesse og samordne deres indsats i den henseende i Rådet.

(2) Unionen skal bekæmpe social udstødelse og forskelsbehandling og fremme social retfærdighed og beskyttelse, ligestilling mellem kvinder og mænd, solidaritet mellem generationerne og beskyttelse af børns rettigheder, jf. artikel 3 i TEU. Ved fastlæggelsen og gennemførelsen af Unionens politikker og aktiviteter skal den tage hensyn til de krav, der er knyttet til fremme af et højt beskæftigelsesniveau, sikring af passende social beskyttelse, bekæmpelse af social udstødelse, og et højt niveau for uddannelse, erhvervsuddannelse og beskyttelse af menneskers sundhed, jf. artikel 9 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).

(3) I overensstemmelse med TEUF har Unionen udarbejdet og gennemført politikinstrumenter til samordning af de økonomiske politikker og beskæftigelsespolitikkerne. Som led i disse instrumenter udgør de retningslinjer for medlemsstaternes beskæftigelsespolitikker (»beskæftigelsesretningslinjerne«), der er fastsat i bilaget til denne afgørelse, sammen med de overordnede retningslinjer for medlemsstaternes og Unionens økonomiske politikker, der er fastsat i Rådets henstilling (EU) 2015/1184 ([4]), de integrerede retningslinjer. Beskæftigelsesretningslinjerne skal være retningsgivende for gennemførelsen af politikkerne både i medlemsstaterne og i Unionen, hvilket er udtryk for den indbyrdes afhængighed medlemsstaterne imellem. Det således fremkomne sæt koordinerede EU-politikker og nationale politikker og reformer udgør tilsammen en passende overordnet sammensætning af bæredygtige økonomiske politikker, beskæftigelsespolitikker og socialpolitikker, hvilket bør afføde positive afsmittende virkninger for arbejdsmarkederne og samfundet generelt, styrke den økonomiske og sociale modstandsdygtighed og effektivt reagere på udfordringer på mellemlang og lang sigt og på virkningerne af kriser såsom covid-19-pandemien og de stigende leveomkostninger i forbindelse med Ruslands angrebskrig mod Ukraine.

(4) For at fremme økonomiske og sociale fremskridt, herunder opadgående konvergens, støtte den grønne og den digitale omstilling, styrke Unionens industrigrundlag og konkurrenceevne og opnå inkluderende og modstandsdygtige arbejdsmarkeder i Unionen bør medlemsstaterne afhjælpe manglen på arbejdskraft og færdigheder og

([1]) Udtalelse af 22.10.2024 (endnu ikke offentliggjort i EUT).
([2]) Udtalelse af 23.10.2024 (endnu ikke offentliggjort i EUT).
([3]) Udtalelse af 23.10.2024 (endnu ikke offentliggjort i EUT).
([4]) Rådets henstilling (EU) 2015/1184 af 14. juli 2015 om overordnede retningslinjer for medlemsstaternes og Den Europæiske Unions økonomiske politikker (EUT L 192 af 18.7.2015, s. 27).

fremme inkluderende uddannelse af høj kvalitet for alle med særligt fokus på at forbedre grundlæggende færdigheder, navnlig blandt dårligt stillede studerende, og på STEM-fagene (naturvidenskab, teknologi, ingeniørvirksomhed og matematik) inden for skoleuddannelse og videregående uddannelse, fremtidsorienteret erhvervsuddannelse og livslang opkvalificering og omskoling samt effektive aktive arbejdsmarkedspolitikker og forbedrede arbejdsvilkår og karrieremuligheder, samtidig med at arbejdsmarkedets parters rolle og autonomi respekteres. Dette er særlig relevant for Unionens mindre udviklede og fjerntliggende regioner samt regioner i den yderste periferi, hvor behovene er størst. Manglen kan afhjælpes yderligere ved at forbedre fair mobilitet internt i Unionen for arbejdstagere og studerende og tiltrække talenter fra lande uden for Unionen. Desuden bør forbindelserne mellem uddannelsessystemerne og arbejdsmarkedet styrkes, og færdigheder, viden og kompetencer, der erhverves gennem ikkeformel og uformel læring, bør anerkendes.

(5) Beskæftigelsesretningslinjerne er i overensstemmelse med Unionens nye ramme for økonomisk styring, som trådte i kraft den 30. april 2024 ([5]), og med eksisterende EU-lovgivning og forskellige EU-initiativer, herunder Rådets henstillinger af 14. juni 2021 ([6]), 29. november 2021 ([7]), 5. april 2022 ([8]), 16. juni 2022 ([9]), 28. november 2022 ([10]), 8. december 2022 ([11]), 30. januar 2023 ([12]), 12. juni 2023 ([13]) og 27. november 2023 ([14]), Kommissionens henstilling (EU) 2021/402 ([15]), Rådets resolution af 26. februar 2021 ([16]), Kommissionens meddelelser af 9. december 2021 om opbygning af en økonomi, der tjener alle: en handlingsplan for den sociale økonomi, af 30. september 2020 om handlingsplanen for digital uddannelse 2021-2027, af 3. marts 2021 om en Union med lige muligheder: Strategi for rettigheder for personer med handicap 2021-2030, af 7. september 2022 om den europæiske plejestrategi, af 1. februar 2023 om en industriplan for den grønne pagt til den CO_2-neutrale tidsalder, af 25. januar 2023 om styrkelse af den sociale dialog i Den Europæiske Union, af 28. september 2022 om bedre vurdering af den fordelingsmæssige effekt af medlemsstaternes politik og af 20. marts 2024 om manglen på arbejdskraft og færdigheder i EU: en handlingsplan, Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse (EU) 2021/2316 ([17]) og (EU) 2023/936 ([18]), og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2022/2041 ([19]), (EU) 2022/2381 ([20]), (EU) 2023/970 ([21]) og (EU) 2024/2831 ([22]).

([5]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1263 af 29. april 2024 om effektiv samordning af de økonomiske politikker og om multilateral budgetovervågning samt om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 (EUT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([6]) Rådets henstilling (EU) 2021/1004 af 14. juni 2021 om oprettelse af en europæisk børnegaranti (EUT L 223 af 22.6.2021, s. 14).

([7]) Rådets henstilling af 29. november 2021 om tilgange med blandet læring for inkluderende uddannelse af høj kvalitet på primær- og sekundærtrinnet (EUT C 504 af 14.12.2021, s. 21).

([8]) Rådets henstilling af 5. april 2022 om brobygning med henblik på et effektivt europæisk samarbejde inden for de videregående uddannelser (EUT C 160 af 13.4.2022, s. 1).

([9]) Rådets henstilling af 16. juni 2022 om læring med henblik på den grønne omstilling og bæredygtig udvikling (EUT C 243 af 27.6.2022, s. 1), Rådets henstilling af 16. juni 2022 om en europæisk tilgang til mikroeksamensbeviser for livslang læring og beskæftigelsesegnethed (EUT C 243 af 27.6.2022, s. 10), Rådets henstilling af 16. juni 2022 om individuelle læringskonti (EUT C 243 af 27.6.2022, s. 26) og Rådets henstilling af 16. juni 2022 om sikring af en retfærdig omstilling til klimaneutralitet (EUT C 243 af 27.6.2022, s. 35).

([10]) Rådets henstilling af 28. november 2022 om veje til succes i skolen og om erstatning af Rådets henstilling af 28. juni 2011 om politikker, som skal mindske skolefrafald (EUT C 469 af 9.12.2022, s. 1).

([11]) Rådets henstilling af 8. december 2022 om adgang til økonomisk overkommelig langtidspleje af høj kvalitet (EUT C 476 af 15.12.2022, s. 1) og Rådets henstilling af 8. december 2022 om førskoleundervisning og børnepasning: Barcelonamålene for 2030 (EUT C 484 af 20.12.2022, s. 1).

([12]) Rådets henstilling af 30. januar 2023 om en tilstrækkelig mindsteindkomst, som sikrer aktiv inklusion (EUT C 41 af 3.2.2023, s. 1).

([13]) Rådets henstilling af 12. juni 2023 om styrkelse af den sociale dialog i Den Europæiske Union (EUT C, C/2023/1389, 6.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1389/oj).

([14]) Rådets henstilling af 27. november 2023 om udvikling af socialøkonomiske rammebetingelser (EUT C, C/2023/1344, 29.11.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1344/oj).

([15]) Kommissionens henstilling (EU) 2021/402 af 4. marts 2021 om en effektiv og aktiv støtte til beskæftigelse efter covid-19-krisen (EASE) (EUT L 80 af 8.3.2021, s. 1).

([16]) Rådets resolution om en strategiramme for det europæiske uddannelsessamarbejde på og uden for det europæiske uddannelsesområde (2021-2030) (EUT C 66 af 26.2.2021, s. 1).

([17]) Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse (EU) 2021/2316 af 22. december 2021 om et europæisk ungdomsår (2022) (EUT L 462 af 28.12.2021, s. 1).

([18]) Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse (EU) 2023/936 af 10. maj 2023 om et europæisk år for færdigheder (EUT L 125 af 11.5.2023, s. 1).

([19]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2022/2041 af 19. oktober 2022 om passende mindstelønninger i Den Europæiske Union (EUT L 275 af 25.10.2022, s. 33).

([20]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2022/2381 af 23. november 2022 om en mere ligelig kønsfordeling blandt ledelsesmedlemmer i børsnoterede selskaber og tilhørende foranstaltninger (EUT L 315 af 7.12.2022, s. 44).

([21]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2023/970 af 10. maj 2023 om styrkelse af anvendelsen af princippet om lige løn til mænd og kvinder for samme arbejde eller arbejde af samme værdi ved hjælp af løngennemsigtighed og håndhævelsesmekanismer (EUT L 132 af 17.5.2023, s. 21).

([22]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/2831 af 23. oktober 2024 om forbedring af arbejdsvilkårene for platformsarbejde (EUT L, 2024/2831, 11.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/2831/oj).

(6) Det europæiske semester kombinerer forskellige instrumenter i en overordnet ramme for integreret og multilateral samordning og overvågning af økonomiske politikker og beskæftigelsespolitikker inden for Unionen. Samtidig med at der i det europæiske semester tilstræbes miljømæssig bæredygtighed, produktivitet, retfærdighed og makroøkonomisk stabilitet, integreres principperne fra den europæiske søjle for sociale rettigheder, som blev proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen i november 2017 ([23]) (»den europæiske søjle for sociale rettigheder«), og fra dens overvågningsværktøj, den sociale resultattavle, som også giver mulighed for en analyse af risici og udfordringer for opadgående socialkonvergens i Unionen, og som lægges op til et tæt samarbejde med arbejdsmarkedets parter, civilsamfundet og andre interesserede parter. Det europæiske semester understøtter også opfyldelsen af verdensmålene for bæredygtig udvikling, som De Forenede Nationer har fastlagt. Unionens og medlemsstaternes økonomiske politikker og beskæftigelsespolitikker bør gå hånd i hånd med Unionens retfærdige omstilling til en klimaneutral, miljømæssigt bæredygtig og digital økonomi, der forbedrer konkurrenceevnen og produktiviteten, sikrer passende arbejdsvilkår, fremmer innovation, demokrati på arbejdspladsen, social dialog, social retfærdighed, lige muligheder og opadgående socioøkonomisk konvergens, tackler uligheder og regionale skævheder og bekæmper fattigdom og social eksklusion.

(7) Klimaændringer og andre miljørelaterede udfordringer, behovet for at sikre en retfærdig grøn omstilling, energiuafhængighed og øget konkurrenceevne for CO_2-neutrale industrier og behovet for at sikre Europas åbne strategiske autonomi samt udviklingen af digitalisering, kunstig intelligens og platformsøkonomien, øget hjemmearbejde og demografiske forandringer er i færd med at forvandle Unionens økonomier og samfund gennemgribende. Unionen og dens medlemsstater skal samarbejde om effektivt og proaktivt at håndtere sådanne strukturelle udviklinger og tilpasse eksisterende systemer efter behov i anerkendelse af den tætte indbyrdes afhængighed mellem medlemsstaternes økonomier og arbejdsmarkeder og tilknyttede politikker. Dette kræver en koordineret, ambitiøs og effektiv politisk indsats både på EU-plan og nationalt plan og anerkendelse af arbejdsmarkedets parters rolle i overensstemmelse med TEUF og Unionens bestemmelser om økonomisk styring under hensyntagen til den europæiske søjle for sociale rettigheder. En sådan politisk indsats bør omfatte fremme af bæredygtige investeringer i alle Unionens regioner, et fornyet tilsagn om reformer i en hensigtsmæssig rækkefølge og investeringer, som fremmer bæredygtig og inkluderende økonomisk vækst, skabelsen af kvalitetsjob, produktiviteten, rimelige arbejdsvilkår, den sociale og territoriale samhørighed, den opadgående socioøkonomiske konvergens, modstandsdygtigheden og udøvelsen af finanspolitisk ansvarlighed. Som det fremgår af henstillingen om læring med henblik på den grønne omstilling og bæredygtig udvikling, kan en systematisk integration af uddannelsesdimensionen i andre politikker vedrørende den grønne omstilling og bæredygtig udvikling i et livslangt perspektiv støtte gennemførelsen af disse politikker. Der bør ydes støtte fra eksisterende EU-finansieringsprogrammer, navnlig genopretnings- og resiliensfaciliteten, der er oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 ([24]), og fondene under samhørighedspolitikken, herunder Den Europæiske Socialfond Plus, der er oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1057 ([25]), og Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, der er reguleret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1058 ([26]), samt Fonden for Retfærdig Omstilling, der er oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1056 ([27]). Den politiske indsats bør kombinere foranstaltninger på udbuds- og efterspørgselssiden, samtidig med at der tages hensyn til sådanne foranstaltningers økonomiske, miljømæssige, beskæftigelsesmæssige og sociale konsekvenser.

(8) Den europæiske søjle for sociale rettigheder indeholder tyve principper og rettigheder til støtte for velfungerende og retfærdige arbejdsmarkeder og velfærdssystemer, der er struktureret omkring tre kategorier: lige muligheder og adgang til arbejdsmarkedet, rimelige arbejdsvilkår samt social beskyttelse og inklusion. Disse principper og rettigheder udstikker en strategisk retning for Unionen og sikrer, at omstillingen til klimaneutralitet, miljømæssig bæredygtighed og digitalisering og virkningen af demografiske forandringer er socialt rimelige og retfærdige og bevarer den territoriale samhørighed. Den europæiske søjle for sociale rettigheder indeholder, sammen med den dertilhørende sociale resultattavle, retningslinjer med henblik på at overvåge medlemsstaternes resultater på beskæftigelsesområdet og det sociale område, herunder opadgående social konvergens, i Unionen inden for rammerne af det europæiske semester, med henblik på at fremme reformer og investeringer på nationalt, regionalt og lokalt plan og forening af »det sociale« og »det markedsmæssige« i nutidens moderne økonomi, herunder ved at fremme den sociale økonomi. Den 4. marts 2021 fremlagde Kommissionen en handlingsplan for gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder (»handlingsplanen«), herunder ambitiøse, men realistiske, overordnede

([23]) Interinstitutionel proklamation om den europæiske søjle for sociale rettigheder (EUT C 428 af 13.12.2017, s. 10).
([24]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 af 12. februar 2021 om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten (EUT L 57 af 18.2.2021, s. 17).
([25]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1057 af 24. juni 2021 om oprettelse af Den Europæiske Socialfond Plus (ESF +) og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1296/2013 (EUT L 231 af 30.6.2021, s. 21).
([26]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1058 af 24. juni 2021 om Den Europæiske Fond for Regionaludvikling og Samhørighedsfonden (EUT L 231 af 30.6.2021, s. 60).
([27]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1056 af 24. juni 2021 om oprettelse af Fonden for Retfærdig Omstilling (EUT L 231 af 30.6.2021, s. 1).

EU-mål for 2030 om beskæftigelse (mindst 78 % af befolkningen i alderen 20-64 år bør være i beskæftigelse), færdigheder (mindst 60 % af alle voksne bør deltage i efteruddannelse hvert år) og nedbringelse af fattigdom (mindst 15 millioner færre personer bør være i risiko for fattigdom eller social udstødelse, herunder fem millioner børn) (»Unionens overordnede mål for 2030«) og supplerende delmål samt en revideret social resultattavle.

(9) Som anerkendt af stats- og regeringscheferne på det sociale topmøde i Porto den 8. maj 2021 vil gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder styrke Unionens indsats i retning af en digital, grøn og retfærdig omstilling og bidrage til at opnå opadgående social og økonomisk konvergens og tackle demografiske udfordringer. Stats- og regeringscheferne understregede, at den sociale dimension, den sociale dialog og den aktive inddragelse af arbejdsmarkedets parter er afgørende for en social markedsøkonomi med høj konkurrenceevne, og så positivt på Unionens nye overordnede mål. De bekræftede, at de som fastsat i Det Europæiske Råds strategiske dagsorden 2019-2024 er fast besluttede på fortsat at udbygge gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder på EU-plan og nationalt plan under behørig hensyntagen til de respektive beføjelser samt nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet. Endelig understregede de betydningen af nøje at følge, herunder på højeste niveau, de fremskridt, der er gjort hen imod gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder og Unionens overordnede mål for 2030.

(10) Unionens overordnede mål for 2030 blev godt modtaget af stats- og regeringscheferne på det sociale topmøde i Porto og af Det Europæiske Råd i juni 2021. De vil sammen med den sociale resultattavle bidrage til at overvåge fremskridtene hen imod gennemførelsen af principperne i den europæiske søjle for sociale rettigheder som led i den politiske koordineringsramme inden for rammerne af det europæiske semester. På det sociale topmøde i Porto blev medlemsstaterne desuden opfordret til at fastsætte ambitiøse nationale mål, der under behørig hensyntagen til hver enkelt medlemsstats udgangsposition bør udgøre et passende bidrag til opfyldelsen af Unionens overordnede mål for 2030. Mellem september 2021 og juni 2022 fremlagde medlemsstaterne efter opfordring fra Kommissionen deres nationale mål. På samlingen i Rådet for Beskæftigelse, Socialpolitik, Sundhed og Forbrugerpolitik i juni 2022 understregede medlemsstaternes ministre betydningen af nøje at følge de fremskridt, der er gjort hen imod gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder og Unionens overordnede mål for 2030. På denne baggrund er fremskridt med hensyn til disse nationale mål omfattet af den fælles beskæftigelsesrapport, vedtaget af Rådet den 11. marts 2024 (»den fælles beskæftigelsesrapport for 2024«), og er integreret i overvågningsværktøjerne for det europæiske semester. Desuden indeholdt den fælles beskæftigelsesrapport for 2024 på pilotbasis en »første fase af landeanalysen« af potentielle risici for opadgående social konvergens baseret på elementerne i rammen for social konvergens, hvor syv medlemsstater blev identificeret som medlemsstater, der opleverpotentielle risici. Denne konklusion førte til en dybere »analyse i anden fase« for disse syv medlemsstater, som viste, at de overordnede risici ikke blev bekræftet for dem alle.

(11) Efter den russiske invasion af Ukraine fordømte Det Europæiske Råd i sine konklusioner af 24. februar 2022 Ruslands handlinger, der har til formål at underminere den europæiske og globale sikkerhed og stabilitet, og udtrykte solidaritet med det ukrainske folk og understregede Ruslands overtrædelser af folkeretten og principperne i De Forenede Nationers pagt. I den nuværende situation giver midlertidig beskyttelse som givet ved Rådets gennemførelsesafgørelse (EU) 2022/382 ([28]) og forlænget ved Rådets gennemførelsesafgørelse (EU) 2023/2409 ([29]) hurtig og effektiv bistand i Unionen til fordrevne personer, der flygter fra Ruslands angrebskrig mod Ukraine, og giver sådanne fordrevne personer mulighed for at nyde godt af minimumsrettigheder i hele Unionen, hvilket giver et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau. Ved at deltage på Unionens arbejdsmarkeder kan personer, der er fordrevet fra Ukraine, fortsætte med at bidrage til at styrke Unionens økonomi og hjælpe med at støtte deres land og folk derhjemme. I fremtiden kan de erhvervede erfaringer og færdigheder bidrage til genopbygningen af Ukraine. For uledsagede børn og teenagere giver midlertidig beskyttelse ret til værgemål og adgang til undervisning og pasning. Medlemsstaterne bør fortsat inddrage arbejdsmarkedets parter i udformningen, gennemførelsen og evalueringen af politiske foranstaltninger, der tager sigte på at imødegå udfordringer med hensyn til beskæftigelse og færdigheder, herunder anerkendelsen af kvalifikationer for personer, der er fordrevet fra Ukraine. Arbejdsmarkedets parter spiller en central rolle med hensyn til at afbøde virkningerne af denne krig og at bevare beskæftigelse og produktion.

(12) Reformer af arbejdsmarkedet, herunder nationale lønfastsættelsesmekanismer, bør overholde national praksis for social dialog og kollektive overenskomstforhandlinger samt arbejdsmarkedets parters uafhængighed med henblik på at sikre rimelige lønninger, der muliggør en anstændig levestandard, bæredygtig vækst og opadgående

([28]) Rådets gennemførelsesafgørelse (EU) 2022/382 af 4. marts 2022 om konstatering af massetilstrømning af fordrevne personer fra Ukraine som omhandlet i artikel 5 i direktiv 2001/55/EF og deraf følgende indførelse af midlertidig beskyttelse (EUT L 71 af 4.3.2022, s. 1).

([29]) Rådets gennemførelsesafgørelse (EU) 2023/2409 af 19. oktober 2023 om forlængelse af den midlertidige beskyttelse som indført ved gennemførelsesafgørelse (EU) 2022/382 (EUT L, 2023/2409, 24.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2023/2409/oj).

socioøkonomisk konvergens. Sådanne reformer bør give muligheder for en bred hensyntagen til socioøkonomiske faktorer, herunder forbedringer inden for bæredygtighed, konkurrenceevne, innovation, skabelse af kvalitetsjob, rimelige arbejdsvilkår, demokrati på arbejdspladsen, ligestilling mellem kønnene, fattigdom blandt personer i arbejde, uddannelse, erhvervsuddannelse og færdigheder, folkesundhed og social beskyttelse og inklusion samt realindkomst. Betydningen af social dialog i indsatsen for at imødegå udfordringerne på arbejdsmarkedet, herunder mangel på arbejdskraft og kvalifikationer, blev bekræftet på topmødet i Val Duchesse i 2024.

(13) Genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-fonde støtter medlemsstaterne i at gennemføre reformer og investeringer, der er i tråd med Unionens prioriteter, og gør Unionens økonomier og samfund mere bæredygtige og modstandsdygtige og bedre forberedte på den grønne og den digitale omstilling i de ændrede rammer efter covid-19-pandemien. Ruslands angrebskrig mod Ukraine har yderligere øget de allerede eksisterende socio-økonomiske udfordringer, da højere energipriser især påvirkede lavindkomsthusstande. Medlemsstaterne og Unionen bør fortsat sikre, at de sociale, beskæftigelsesmæssige og økonomiske virkninger afbødes, og at omstillingen er socialt rimelig og retfærdig, også i lyset af at øget åben strategisk autonomi og en fremskyndet grøn omstilling vil bidrage til at mindske afhængigheden af import af energi og andre strategiske produkter og teknologier, navnlig fra Rusland. Det er af afgørende betydning at styrke modstandsdygtigheden og indsatsen hen imod et inkluderende og modstandsdygtigt samfund, hvor borgerne beskyttes og har mulighed for selv at foregribe og håndtere forandringer, og hvor de aktivt kan deltage i samfundet og økonomien.

(14) Der er behov for et sammenhængende sæt aktive arbejdsmarkedspolitikker bestående af midlertidige og målrettede ansættelses- og omstillingsincitamenter, færdighedspolitikker, herunder læring med henblik på den grønne omstilling og bæredygtig udvikling, og målrettede, effektive og fleksible arbejdsformidlinger for at støtte omstillinger på arbejdsmarkedet og gøre fuld brug af uudnyttet arbejdsmarkedspotentiale, også i overensstemmelse med tilgangen til aktiv inklusion og i lyset af den grønne og den digitale omstilling. Passende arbejdsvilkår, herunder sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen, og arbejdstageres fysiske og mentale sundhed bør sikres.

(15) Alle former for forskelsbehandling bør bekæmpes, ligestilling mellem kønnene bør sikres, og beskæftigelse af grupper, der er underrepræsenteret på arbejdsmarkedet, bør støttes. Der bør sikres lige adgang og muligheder for alle, og fattigdom og social udstødelse, navnlig blandt børn, personer med handicap og romaer, bør reduceres, navnlig ved at sikre velfungerende arbejdsmarkeder og passende og inkluderende sociale beskyttelsessystemer som fastsat i Rådets henstilling af 8. november 2019 ([30]) og af 30. januar 2023 ([31]). Desuden bør hindringer for inkluderende og fremtidsorienteret uddannelse, livslang læring og arbejdsmarkedsdeltagelse fjernes. Medlemsstaterne bør investere i førskoleundervisning og børnepasning i overensstemmelse med den europæiske børnegaranti og henstillingen om »Barcelonamålene for 2030«, i at gøre erhvervsrettet uddannelse mere attraktiv og inkluderende i overensstemmelse med Rådets henstilling af 24. november 2020 ([32]) og i digitale og grønne færdigheder i overensstemmelse med handlingsplanen for digital uddannelse og henstillingerne om læring med henblik på den grønne omstilling og bæredygtig udvikling og om veje til succes i skolen. Adgang til økonomisk overkommelige og passende boliger, herunder gennem socialt boligbyggeri, er en nødvendig forudsætning for at sikre lige muligheder. Hjemløshed bør bekæmpes specifikt med forebyggelsesforanstaltninger og ved at fremme adgangen til permanente boliger og støttetjenester. Rettidig og lige adgang til økonomisk overkommelig langtidspleje af høj kvalitet i overensstemmelse med Rådets henstilling af 8. december 2022 ([33]), og sundhedsydelser, herunder forebyggelse og fremme af sundhedspleje, er særlig relevant i lyset af potentielle fremtidige sundhedsrisici og i en situation med aldrende samfund. Potentialet hos personer med handicap til at bidrage til økonomisk vækst og social udvikling bør udnyttes yderligere i overensstemmelse med strategien for rettigheder for personer med handicap, som opfordrede medlemsstaterne til at fastsætte mål for beskæftigelse og voksenuddannelse for personer med handicap. EU's strategiske ramme for romaer ([34]) fremhæver kapaciteten i de marginaliserede romasamfund til at mindske manglen på arbejdskraft og færdigheder og har til formål at mindske forskellen i beskæftigelsesfrekvensen mellem romaer og den brede befolkning til mindst det halve. Nye teknologier og nye arbejdspladser i hele Unionen giver mulighed for

([30]) Rådets henstilling af 8. november 2019 om adgang til social beskyttelse for arbejdstagere og selvstændige (EUT C 387 af 15.11.2019, s. 1).
([31]) Rådets henstilling af 30. januar 2023 om en tilstrækkelig mindsteindkomst, som sikrer aktiv inklusion (EUT C 41 af 3.2.2023, s. 1).
([32]) Rådets henstilling af 24. november 2020 om erhvervsrettet uddannelse med henblik på bæredygtig konkurrenceevne, social retfærdighed og modstandsdygtighed (EUT C 417 af 2.12.2020, s. 1).
([33]) Rådets henstilling af 8. december 2022 om adgang til økonomisk overkommelig langtidspleje af høj kvalitet (EUT C 476 af 15.12.2022, s. 1).
([34]) Kommissionens meddelelse af 7. oktober 2020 med titlen »En Union med ligestilling: EU's strategiske ramme for romaernes ligestilling, integration og deltagelse« og Rådets henstilling af 12. marts 2021 om romaernes ligestilling, inklusion og deltagelse (EUT C 93 af 19.3.2021, s. 1).

mere fleksible arbejdsordninger samt forbedret produktivitet og balance mellem arbejdsliv og privatliv, samtidig med at de bidrager til Unionens grønne forpligtelser. Disse udviklinger skaber også nye udfordringer for arbejdsmarkederne, som påvirker arbejdsvilkårene, sundheden og sikkerheden på arbejdspladsen og effektiv adgang til social beskyttelse for arbejdstagerne og selvstændige. Medlemsstaterne bør i samarbejde med arbejdsmarkedets parter sikre, at nye former for tilrettelæggelse af arbejdet omsættes til job af høj kvalitet og tilsvarende sunde og sikre arbejdspladser og arbejdsvilkår samt balance mellem arbejdsliv og privatliv og aktiv og sund aldring, idet etablerede arbejdstagerrettigheder og sociale rettigheder bevares, og den europæiske sociale model styrkes.

(16) De integrerede retningslinjer bør tjene som grundlag for landespecifikke henstillinger, som Rådet retter til medlemsstaterne. Medlemsstaterne bør fuldt ud gøre brug af deres REACT-EU-midler, der blev stillet til rådighed i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/2221 ([35]), som styrker fondene under samhørighedspolitikken og Den Europæiske Fond for Bistand til de Socialt Dårligst Stillede indtil 2023. På grund af den aktuelle krise i Ukraine er forordning (EU) 2020/2221 blevet yderligere suppleret med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2022/562 ([36]) samt med en yderligere ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1060 ([37]) vedrørende øget forfinansiering til REACT-EU og med en ny enhedsomkostning med henblik på at bidrage til at fremskynde integrationen af personer, der forlader Ukraine og kommer til Unionen, jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2022/613 ([38]). I programmeringsperioden 2021-2027 bør medlemsstaterne desuden gøre fuld brug af Den Europæiske Socialfond Plus, Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, genopretnings- og resiliensfaciliteten, og andre EU-fonde, herunder Fonden for Retfærdig Omstilling, og InvestEU, der er oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/523 ([39]), samt instrumentet for teknisk støtte, for at fremme beskæftigelse af høj kvalitet og sociale investeringer, bekæmpe fattigdom og social udstødelse, bekæmpe forskelsbehandling, sikre tilgængelighed og fremme opkvalificerings- og omskolingsmuligheder for arbejdsstyrken, livslang læring og uddannelse og erhvervsuddannelse af høj kvalitet for alle, herunder digitale færdigheder, med henblik på at ruste borgerne med den viden og de kvalifikationer, der er nødvendige i en digital og grøn økonomi. Medlemsstaterne bør også gøre fuld brug af den Europæiske Fond for Tilpasning til Globaliseringen for Afskedigede Arbejdstagere, der er oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/691 ([40]), til at støtte arbejdstagere, der afskediges som følge af større omstruktureringer såsom socioøkonomiske ændringer, som kan tilskrives globale tendenser og teknologiske og miljømæssige forandringer. Selv om de integrerede retningslinjer er rettet til medlemsstaterne og Unionen, bør de gennemføres i partnerskab med alle nationale, regionale og lokale myndigheder og i tæt samarbejde med parlamenter samt med arbejdsmarkedets parter og repræsentanter for civilsamfundet.

(17) Beskæftigelsesudvalget og Udvalget for Social Beskyttelse bør overvåge, hvordan de relevante politikker gennemføres i lyset af beskæftigelsesretningslinjerne i overensstemmelse med deres respektive mandater i henhold til TEUF. Disse udvalg og Rådets forberedende organer, der er involveret i samordningen af de økonomiske og sociale politikker, bør arbejde tæt sammen. Den politiske dialog mellem Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen bør opretholdes, navnlig hvad angår beskæftigelsesretningslinjerne.

(18) Udvalget for Social Beskyttelse blev hørt —

([35]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/2221 af 23. december 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1303/2013 for så vidt angår supplerende midler og gennemførelsesordninger med henblik på at yde bistand til fremme af kriseafhjælpning i forbindelse med covid-19-pandemien og dens sociale konsekvenser og til forberedelse af en grøn, digital og modstandsdygtig genopretning af økonomien (REACT-EU) (EUT L 437 af 28.12.2020, s. 30).

([36]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2022/562 af 6. april 2022 om ændring af forordning (EU) nr. 1303/2013 og (EU) nr. 223/2014 for så vidt angår samhørighedsaktionen for flygtninge i Europa (CARE) (EUT L 109 af 8.4.2022, s. 1).

([37]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1060 af 24. juni 2021 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond Plus, Samhørighedsfonden, Fonden for Retfærdig Omstilling og Den Europæiske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfond og om finansielle regler for nævnte fonde og for Asyl-, Migrations- og Integrationsfonden, Fonden for Intern Sikkerhed og instrumentet for finansiel støtte til grænseforvaltning og visumpolitik (EUT L 231 af 30.6.2021, s. 159).

([38]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2022/613 af 12. april 2022 om ændring af forordning (EU) nr. 1303/2013 og (EU) nr. 223/2014 for så vidt angår øget forfinansiering fra REACT-EU-midlerne og fastsættelsen af en enhedsomkostning (EUT L 115 af 13.4.2022, s. 38).

([39]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/523 af 24. marts 2021 om oprettelse af InvestEU-programmet og om ændring af forordning (EU) 2015/1017 (EUT L 107 af 26.3.2021, s. 30).

([40]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/691 af 28. april 2021 om Den Europæiske Fond for Tilpasning til Globaliseringen for Afskedigede Arbejdstagere (EGF) og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1309/2013 (EUT L 153 af 3.5.2021, s. 48).

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

Herved vedtages retningslinjerne for medlemsstaternes beskæftigelsespolitikker (»beskæftigelsesretningslinjerne«), jf. bilaget. Beskæftigelsesretningslinjerne udgør en del af de integrerede retningslinjer.

Artikel 2

Medlemsstaterne tager hensyn til beskæftigelsesretningslinjerne, når de fastlægger deres beskæftigelsespolitikker og reformprogrammer, som indberettes i overensstemmelse med artikel 148, stk. 3, i TEUF.

Artikel 3

Denne afgørelse er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 2. december 2024.

På Rådets vegne

NAGY M.

Formand

BILAG

Retningslinje 5: Skabe øget efterspørgsel efter arbejdskraft

Medlemsstaterne bør aktivt fremme en bæredygtig social markedsøkonomi samt fremme og støtte investeringer i skabelsen af job af høj kvalitet, også ved at udnytte det potentiale, der er forbundet med den digitale og grønne omstilling, i lyset af Unionens overordnede mål og nationale mål for 2030 for beskæftigelse. Med henblik herpå bør medlemsstaterne mindske de hindringer for nyansættelse, som virksomheder møder, fremme ansvarligt entreprenørskab og reel selvstændig erhvervsvirksomhed samt navnlig støtte oprettelsen af og væksten i mikrovirksomheder og små og mellemstore virksomheder, bl.a. gennem adgang til finansiering, og ved at udnytte potentialet i den vedvarende og cirkulære økonomi. Medlemsstaterne bør aktivt fremme udviklingen af den sociale økonomi, herunder sociale virksomheder, og udnytte dens fulde potentiale. De bør udvikle relevante foranstaltninger og strategier for den sociale økonomi, fremme social innovation og tilskynde til forretningsmodeller, der skaber kvalitetsjob og social velfærd, navnlig på lokalt plan, herunder i den cirkulære økonomi og i de områder, der er mest berørt af omstillingen til en grøn økonomi, bl.a. gennem målrettet finansiel og teknisk støtte.

For at styrke modstandsdygtigheden over for eventuelle økonomiske chok og/eller chok på arbejdsmarkedet eller vedvarende strukturelle forandringer spiller veludformede arbejdsfordelingsordninger og lignende ordninger en vigtig rolle. De kan også støtte strukturelle forandringer ved at lette og støtte omstruktureringsprocesser og omfordeling af arbejdskraft fra sektorer i tilbagegang til fremspirende sektorer og dermed øge produktiviteten og konkurrenceevnen, bevare beskæftigelsen og bidrage til at modernisere økonomien, bl.a. gennem udvikling af dertil knyttede færdigheder. Veludformede ansættelses- og omstillingsincitamenter og opkvalificerings- og omskolingsforanstaltninger, der er udviklet i tæt samarbejde med arbejdsmarkedets parter, bør tages i betragtning for at støtte skabelse af kvalitetsjob og omstillinger gennem hele arbejdslivet og afhjælpe manglen på arbejdskraft og færdigheder, også i lyset af den digitale og grønne omstilling, demografiske forandringer samt virkningerne af Ruslands angrebskrig mod Ukraine.

Beskatningen bør flyttes fra arbejdskraftbeskatning til andre beskatningskilder, der i højere grad støtter beskæftigelse og inklusiv vækst, og som samtidig er i overensstemmelse med klima- og miljømål, under hensyntagen til skattesystemets omfordelende virkning og dets indvirkning på kvinders arbejdsmarkedsdeltagelse, samtidig med at der værnes om indtægterne til passende social beskyttelse og vækstfremmende udgifter.

Medlemsstater, herunder dem, der har en lovbestemt mindsteløn, bør fremme kollektiv overenskomstforhandlinger om lønfastsættelse og sikre en reel inddragelse af arbejdsmarkedets parter på en gennemsigtig og forudsigelig måde, således at lønningerne kan justeres tilstrækkeligt i forhold til udviklingen i produktivitet og således, at der sikres rimelige lønninger, der muliggør en anstændig levestandard, idet der lægges særlig vægt på de lavere og mellemste indkomstgrupper med henblik på at styrke en opadgående socioøkonomisk konvergens. Lønfastsættelsesmekanismerne bør også tage hensyn til socioøkonomiske forhold, herunder vækst i beskæftigelsen, konkurrenceevne, købekraft og regional og sektoriel udvikling. Medlemsstaterne og arbejdsmarkedets parter bør under hensyntagen til national praksis og til arbejdsmarkedets parters uafhængighed sikre, at alle arbejdstagere har passende lønninger ved direkte eller indirekte at drage fordel af kollektive overenskomster eller passende lovbestemte mindstelønninger, idet der tages hensyn til den deraf følgende indvirkning på konkurrenceevne, skabelse af kvalitetsjob, købekraft og fattigdom blandt personer i arbejde.

Retningslinje 6: Styrke udbuddet af arbejdskraft og forbedre adgangen til beskæftigelse og erhvervelse af færdigheder og kompetencer gennem hele livet

I forbindelse med den digitale og grønne omstilling, de demografiske forandringer og Ruslands angrebskrig mod Ukraine bør medlemsstaterne fremme bæredygtighed, produktivitet, konkurrenceevne, beskæftigelsesegnethed, inklusivitet og udvikling af menneskelig kapital, der støtter erhvervelse af færdigheder og kompetencer gennem hele livet, og som tilgodeser de aktuelle og fremtidige behov på arbejdsmarkedet, også i lyset af Unionens overordnede mål og nationale mål for 2030 for færdigheder. Medlemsstaterne bør også modernisere og investere i deres uddannelsessystemer for at tilbyde inkluderende uddannelser af høj kvalitet, herunder erhvervsuddannelser, forbedre uddannelsesresultaterne og udbuddet af muligheder for at udvikle færdigheder og kompetencer, herunder dem, der er nødvendige for den grønne og den digitale omstilling, og sikre adgang til digital læring, sprogundervisning (f.eks. for flygtninge, herunder fra Ukraine, eller for at lette adgangen til arbejdsmarkedet i grænseoverskridende regioner) og tilegnelse af iværksætterfærdigheder. Medlemsstaterne bør

samarbejde med arbejdsmarkedets parter, uddannelsesudbydere, virksomheder og andre interessenter for at afhjælpe strukturelle svagheder i uddannelsessystemerne og forbedre deres kvalitet og arbejdsmarkedsrelevans, bl.a. gennem målrettet finansiel og teknisk støtte. Dette vil også bidrage til at muliggøre den grønne og den digitale omstilling, afhjælpe misforhold mellem udbudte og efterspurgte færdigheder og mangel på arbejdskraft, herunder aktiviteter i forbindelse med CO_2-neutrale og digitale industrier, herunder dem, der er relevante for EU's økonomiske sikkerhed, og aktiviteter i forbindelse med den grønne omstilling, såsom udbredelse af vedvarende energi eller renovering af bygninger.

Der bør lægges særlig vægt på at tackle udfordringer i forbindelse med unges uddannelsesmæssige resultater, navnlig i grundlæggende færdigheder. Der er behov for en indsats for at tackle de udfordringer, som lærerfaget står overfor, herunder dets tiltrækningskraft, afhjælpning af lærermangel og behovet for at investere i lærernes og undervisernes digitale færdigheder. Desuden bør uddannelsessystemerne udstyre alle elever og studerende med de vigtigste kompetencer, herunder grundlæggende og digitale færdigheder samt tværgående færdigheder og kritisk tænkning i lyset af truslen fra desinformation, for at skabe grundlag for tilpasningsevne og modstandsdygtighed gennem hele livet, og samtidig sikre, at lærerne er parate til at fremme disse kompetencer hos elever og studerende. Medlemsstaterne bør støtte voksne i den erhvervsaktive alder i at få adgang til uddannelse, øge bevidstheden, også blandt arbejdsgivere, om betydningen af et arbejdsmiljø, der er befordrende for livslang læring, og øge den enkeltes incitament og motivation til at søge uddannelse, herunder, når det er relevant, gennem individuelle læringskonti, og sikre, at de kan overføres ved erhvervsskift, samt gennem et pålideligt system til vurdering af uddannelseskvalitet. Medlemsstaterne bør undersøge anvendelsen af mikroeksamensbeviser til at støtte livslang læring og beskæftigelsesegnethed. De bør sætte alle i stand til at foregribe og bedre tilpasse sig arbejdsmarkedets behov, navnlig gennem løbende opkvalificering og omskoling og integreret vejledning og rådgivning, med henblik på at støtte fair og retfærdige omstillinger for alle, styrke beskæftigelsesmæssige og sociale resultater og produktivitet, afhjælpe manglen på arbejdskraft og mismatch mellem udbudte og efterspurgte færdigheder og kompetencer, forbedre økonomiens generelle modstandsdygtighed over for chok og gøre potentielle justeringer lettere.

Medlemsstaterne bør fremme lige muligheder for alle ved at afhjælpe uligheder i uddannelsessystemerne, herunder med hensyn til regional dækning. Navnlig bør børn have adgang til økonomisk overkommelig førskoleundervisning og børnepasning af høj kvalitet i overensstemmelse med de nye »Barcelonamål«, og den europæiske børnegaranti bør øge det overordnede kvalifikationsniveau, nedbringe frafaldsprocenten blandt unge i uddannelsessystemet, støtte lige adgang til uddannelse for børn fra dårligt stillede grupper og fjerntliggende områder, øge erhvervsuddannelsernes tiltrækningskraft, støtte adgangen til og afslutningen af videregående uddannelse og øge antallet af færdiguddannede inden for naturvidenskab, teknologi, ingeniørvirksomhed og matematik (STEM) både inden for erhvervsuddannelse og videregående uddannelse, navnlig kvinder. Toppræstationer og topkvalitet inden for uddannelsesresultater bør også støttes i betragtning af deres betydning med hensyn til at fremme EU's fremtidige innovationspotentiale. Medlemsstaterne bør lette overgangen fra uddannelse til beskæftigelse for unge gennem praktikophold og lærlingeuddannelser af høj kvalitet samt øge voksnes deltagelse i videreuddannelse, navnlig blandt personer fra dårligt stillede miljøer og de mindst kvalificerede, ved at håndtere kønsspecifikke og andre hindringer, der kan have indflydelse på deres adgang og deltagelse. Under hensyntagen til de nye krav i digitale, grønne og aldrende samfund bør medlemsstaterne opgradere og øge udbuddet og udnyttelsen af fleksibel erhvervsrettet grund- og efter- og videreuddannelse, styrke arbejdsbaseret læring i deres erhvervsuddannelsessystemer, bl. a. gennem tilgængelige og effektive lærlingeuddannelser af høj kvalitet, og støtte lavtuddannede voksne i at bevare deres beskæftigelsesegnethed. Der bør tilbydes uddannelsesmuligheder, så arbejdstagere kan deltage i uddannelsesprogrammer i arbejdstiden (gratis for arbejdstagerne). Derudover bør medlemsstaterne øge relevansen af videregående uddannelser og, hvor det er relevant, forskning, forbedre færdighedsovervågning og -prognosticering, gøre færdigheder og kvalifikationer mere synlige og sammenlignelige, herunder dem, der er erhvervet i udlandet, og sikre en mere konsekvent anvendelse af EU-dækkende klassifikationer (dvs. ESCO) og øge mulighederne for at få anerkendt og valideret færdigheder og kompetencer, der er erhvervet uden for det formelle uddannelsessystem, også for flygtninge og personer med midlertidig beskyttelsesstatus. Ud over at gøre brug af det uudnyttede potentiale i EU's indenlandske arbejdsstyrke kan tiltrækning af talent og færdigheder fra lande uden for EU via styret migration, forebyggelse af udnyttende arbejdsvilkår og bekæmpelse af sort arbejde også bidrage til at afhjælpe manglen på færdigheder og arbejdskraft, herunder dem, der er knyttet til den grønne og den digitale omstilling såsom i STEM-sektorerne og inden for sundhedspleje og langtidspleje.

Medlemsstaterne bør give arbejdsløse og inaktive personer effektiv, rettidig, koordineret og skræddersyet bistand i form af støtte til jobsøgning, uddannelse, opkvalificering og omskoling og adgang til andre støttetjenester, idet der tages særlig hensyn til personer i sårbare situationer og personer, der er særligt berørt af den grønne og den digitale omstilling og chok på arbejdsmarkedet. Konkrete foranstaltninger, der omfatter tilbundsgående individuelle vurderinger af arbejdsløse, bør tilstræbes snarest muligt og senest efter 18 måneders arbejdsløshed med henblik på at forebygge og væsentligt nedbringe langtidsledigheden og den strukturelle arbejdsløshed. Ungdomsarbejdsløsheden og problemet med unge, som hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse (NEET), bør fortsat behandles gennem forebyggelse af nedbringe frafald blandt unge i uddannelsessystemet, og strukturel forbedring af overgangen fra skole til arbejdsliv, bl.a. gennem fuld gennemførelse af den

styrkede ungdomsgaranti, hvilket også bør understøtte unges muligheder for beskæftigelse af høj kvalitet. Desuden bør medlemsstaterne navnlig øge indsatsen for at fremhæve, hvordan den grønne og den digitale omstilling giver et fornyet fremtidsperspektiv og giver unge mulighed for at komme ind på og forblive på arbejdsmarkedet.

Medlemsstaterne bør sigte mod at fjerne hindringer for og manglende incitament til arbejdsmarkedsdeltagelse og skabe incitamenter hertil, navnlig for personer med lav indkomst, sekundære forsørgere (ofte kvinder) og de personer, der befinder sig længst væk fra arbejdsmarkedet. I betragtning af den store mangel på arbejdskraft inden for visse erhverv og sektorer (navnlig inden for STEM-sektorer, IKT, sundhedspleje og langtidspleje, uddannelse, transport og byggeri) bør medlemsstaterne bidrage til at fremme udbuddet af arbejdskraft, navnlig ved at fremme passende lønninger og rimelige arbejdsvilkår, sikre, at udformningen af skatte- og socialsikringssystemer tilskynder til arbejdsmarkedsdeltagelse, og at aktive arbejdsmarkedspolitikker er effektive og tilgængelige, idet arbejdsmarkedets parters rolle og uafhængighed respekteres. Medlemsstaterne bør også støtte et arbejdsmiljø, der er tilpasset personer med handicap, bl.a. gennem målrettede finansielle og tekniske støttetiltag, oplysning og bevidstgørelse samt tjenester, som gør det muligt for personer med handicap at deltage på arbejdsmarkedet og i samfundet. Forskellen i mænds og kvinders beskæftigelsesfrekvens og løngabet mellem mænd og kvinder samt kønsstereotyper bør tackles. Medlemsstaterne bør sikre ligestilling mellem kønnene og øget arbejdsmarkedsdeltagelse blandt kvinder, bl.a. ved at sikre lige muligheder og karriereudvikling og fjerne hindringer for deltagelse i lederskab på alle niveauer af beslutningstagningen og ved at bekæmpe vold og chikane i arbejdslivet, som er et problem, der primært rammer kvinder. Der bør sikres lige løn for samme arbejde eller arbejde af samme værdi samt løngennemsigtighed. Balancen mellem arbejds-, familie- og privatliv for både kvinder og mænd bør fremmes, navnlig gennem adgang til økonomisk overkommelig langtidspleje og førskoleundervisning og børnepasning af høj kvalitet samt gennem passende politikker, der tager hensyn til de forandringer, som digitaliseringen medfører for arbejdslivet. Medlemsstaterne bør sikre, at forældre og andre med omsorgsforpligtelser gives mulighed for at benytte sig af passende familieorlovsordninger og fleksible arbejdsordninger med henblik på at forene arbejds-, familie- og privatliv, og bør fremme en afbalanceret udnyttelse af disse rettigheder mellem forældrene.

Retningslinje 7: Forbedre arbejdsmarkedernes funktion og effektiviteten af den sociale dialog

For at drage fordel af en dynamisk og produktiv arbejdsstyrke samt nye arbejdsmønstre og forretningsmodeller bør medlemsstaterne arbejde sammen med arbejdsmarkedets parter om at sikre fair, gennemsigtige og forudsigelige arbejdsvilkår og samtidig sikre balance mellem rettigheder og forpligtelser. De bør mindske og forhindre segmentering på arbejdsmarkedet, bekæmpe sort arbejde og proforma-selvstændig beskæftigelse og fremme overgangen til tidsubegrænsede ansættelsesforhold. Jobbeskyttelsesregler, arbejdsret og institutioner bør alle sikre både passende rammer for rekruttering og den nødvendige fleksibilitet til arbejdsgiverne, så de hurtigt kan tilpasse sig forandringer i den økonomiske kontekst, samtidig med at arbejdstagerrettighederne beskyttes, og der sikres social beskyttelse, et passende sikkerhedsniveau og sunde, sikre og veltilpassede arbejdsmiljøer for arbejdstagerne. Fremme af anvendelsen af fleksible arbejdsordninger, f.eks. telearbejde, kan bidrage til højere beskæftigelsesniveauer og mere inkluderende arbejdsmarkeder. Desuden bør medlemsstaterne støtte arbejdstagere, virksomheder og andre aktører i den digitale omstilling, bl.a. ved at fremme udbredelsen af etiske og pålidelige værktøjer til kunstig intelligens (AI). Dette kan spænde fra politikker til opkvalificering og omskoling af arbejdstagere til nye job og incitamenter for virksomheder til at udvikle og anvende teknologier, der har potentiale til at øge produktiviteten, supplere menneskelig arbejdskraft og afhjælpe manglen på arbejdskraft i kritiske sektorer. Generelt og navnlig i sammenhæng med klimaændringer og digital omstilling er det vigtigt at sikre, at arbejdstagernes rettigheder med hensyn til arbejdsvilkår (herunder arbejdstid, arbejdsvilkår og arbejdsordninger, der tager højde for hedebølger), mental sundhed på arbejdspladsen og balance mellem arbejdsliv og privatliv respekteres. Ansættelsesforhold, der fører til usikre arbejdsvilkår, bør undgås, herunder tilfælde, der involverer platformsarbejdere, ved at sikre retfærdighed, gennemsigtighed og ansvarlighed i brugen af algoritmer og ved at bekæmpe misbrug af atypiske kontrakter. Der bør sikres adgang til effektiv og upartisk tvistbilæggelse og ret til genoprejsning, herunder passende erstatning, hvor det er relevant, i tilfælde af uberettiget afskedigelse.

Politikkerne bør sigte mod at forbedre og støtte deltagelse i og matchning på arbejdsmarkedet samt erhvervsskift, også i lyset af de demografiske forandringer, herunder i ugunstigt stillede regioner. Medlemsstaterne bør effektivt aktivere og støtte personer, der kan deltage på arbejdsmarkedet, navnlig underrepræsenterede grupper såsom kvinder og unge, samt personer i sårbare situationer såsom lavtuddannede og langtidsledige, personer med handicap, personer med migrantbaggrund, herunder personer med midlertidig beskyttelsesstatus, personer fra marginaliserede romasamfund og ældre arbejdstagere. Medlemsstaterne bør styrke rækkevidden og effektiviteten af de aktive arbejdsmarkedspolitikker ved at øge deres målrettethed, rækkevidde og dækning og ved at skabe en bedre sammenkædning med sociale tjenester, uddannelse og indkomststøtte til de arbejdsløse, mens de søger arbejde, og med udgangspunkt i deres rettigheder og forpligtelser. Medlemsstaterne bør udnytte EU-finansiering og teknisk støtte bedst muligt til at øge de offentlige

arbejdsformidlingers kapacitet til at yde rettidig og skræddersyet bistand til jobsøgende, tilgodese nuværende og fremtidige behov på arbejdsmarkedet og gennemføre resultatbaseret forvaltning og støtte deres kapacitet til at anvende data og digital teknologi. De private arbejdsformidlinger spiller også en rolle i denne henseende.

Medlemsstaterne bør give de arbejdsløse passende arbejdsløshedsunderstøttelse af en rimelig varighed i overensstemmelse med deres bidrag og de nationale regler for støtteberettigelse. Arbejdsløshedsunderstøttelse bør ikke fjerne incitamentet til en hurtig tilbagevenden til beskæftigelse og bør ledsages af aktive arbejdsmarkedspolitikker, herunder opkvalificerings- og omskolingsforanstaltninger, også i lyset af manglen på arbejdskraft og kvalifikationer.

Mobiliteten for studerende, lærlinge og arbejdstagere bør øges og støttes tilstrækkeligt, navnlig for lærende på erhvervsuddannelser med færre mobilitetserfaringer, med henblik på at forbedre deres færdigheder og beskæftigelsesegnethed, udnytte det europæiske arbejdsmarkeds fulde potentiale og bidrage til konkurrenceevnen på EU-plan, samtidig med at eventuelle negative demografiske virkninger af mobilitet (herunder hjerneflugt) håndteres. Udfordringer for arbejdskraftens mobilitet inden for EU, herunder procedurer for anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer eller overførsel af erhvervede socialsikringsrettigheder, bør håndteres. Der bør sikres rimelige og anstændige vilkår for alle, der udøver en grænseoverskridende aktivitet, ved at undgå forskelsbehandling og sikre ligebehandling, håndhæve national lovgivning og EU-lovgivning og intensivere det administrative samarbejde mellem de nationale forvaltninger med hensyn til mobile arbejdstagere med bistand fra Den Europæiske Arbejdsmarkedsmyndighed.

Der bør ydes støtte til mobiliteten for arbejdstagere i kritiske erhverv og for grænsearbejdere, sæsonarbejdere og udstationerede arbejdstagere i tilfælde af midlertidige grænselukninger, der udløses af folkesundhedsmæssige hensyn. Medlemsstaterne bør forbedre lovlige migrationsveje og sørge for en effektiv integrationspolitik for arbejdstagere og deres familier, der omfatter uddannelse, herunder sprogundervisning, beskæftigelse, sundhed og bolig, i overensstemmelse med deres nationale lovgivning og praksis.

Medlemsstaterne bør også bestræbe sig på at skabe passende betingelser for nye former for arbejde og arbejdsmetoder og udnytte deres jobskabelsespotentiale, samtidig med at det sikres, at de er i overensstemmelse med eksisterende sociale og arbejdsmarkedsmæssige rettigheder. De bør yde rådgivning og vejledning om de rettigheder og forpligtelser, der gælder i forbindelse med atypiske kontrakter og nye former for arbejde, f.eks. arbejde via digitale arbejdsplatforme og telearbejde. I den forbindelse kan arbejdsmarkedets parter spille en afgørende rolle, og medlemsstaterne bør støtte dem i at nå ud til og repræsentere mennesker i atypisk arbejde og nye former for arbejde. Medlemsstaterne bør også overveje at yde støtte til håndhævelse — såsom retningslinjer eller særlige kurser for arbejdstilsyn — vedrørende de udfordringer, der opstår som følge af nye former for tilrettelæggelse af arbejdet, herunder brugen af digitale teknologier og af kunstig intelligens, såsom algoritmisk ledelse, overvågning af arbejdstagerne og telearbejde. Effektiv håndhævelse af retten til information og høring samt kollektive overenskomstforhandlinger er centrale for udviklingen af og respekten for arbejdstagernes rettigheder i forbindelse med digitaliseringsprocesser og for anvendelsen af AI og algoritmer i arbejdets tilrettelæggelse og arbejdsmarkedsrelationer.

Medlemsstaterne bør med udgangspunkt i deres eksisterende nationale praksis fremme demokrati på arbejdspladsen og sikre et gunstigt miljø for den sociale toparts- og trepartsdialog på alle niveauer, herunder kollektive overenskomstforhandlinger, i den offentlige og private sektor i overensstemmelse med national ret og/eller praksis efter høring og i tæt samarbejde med arbejdsmarkedets parter, samtidig med at deres uafhængighed respekteres. Medlemsstaterne bør inddrage arbejdsmarkedets parter på en systematisk, meningsfuld og rettidig måde i udformningen og gennemførelsen af beskæftigelsesmæssige, sociale og, hvor det er relevant, økonomiske og andre offentlige politikker, herunder i fastsættelsen og ajourføringen af lovbestemte mindstelønninger. Medlemsstaterne bør fremme en højere grad af dækning af kollektive overenskomstforhandlinger, bl.a. ved at fremme opbygningen og styrkelsen af arbejdsmarkedets parters kapacitet, muliggøre effektive kollektive overenskomstforhandlinger på alle relevante niveauer og tilskynde til koordinering mellem og på tværs af disse niveauer. Arbejdsmarkedets parter bør tilskyndes til at forhandle og indgå kollektive overenskomster på områder, der er relevante for dem, i fuld respekt for deres uafhængighed og retten til kollektive skridt. Arbejdsmarkedets parter spiller en afgørende rolle for udformningen og gennemførelsen af afbalancerede løsninger, der fremmer en retfærdig omstilling til en dekarboniseret økonomi.

Hvor det er relevant, bør medlemsstaterne med udgangspunkt i deres eksisterende nationale praksis tage hensyn til relevante civilsamfundsorganisationers erfaringer med beskæftigelse og sociale spørgsmål.

Retningslinje 8: Fremme lige muligheder for alle, støtte social inklusion og bekæmpe fattigdom

Medlemsstaterne bør fremme inkluderende arbejdsmarkeder, der er åbne for alle, ved at iværksætte effektive foranstaltninger til afskaffelse af alle former for forskelsbehandling og sikring af lige muligheder for alle, navnlig for grupper, der er underrepræsenterede på arbejdsmarkedet, også idet de lægger behørig vægt på den regionale og territoriale dimension. De bør sikre ligebehandling med hensyn til beskæftigelse, bistand til jobsøgende, social beskyttelse, sundhedspleje, førskoleundervisning og børnepasning, langtidspleje, uddannelse og adgang til varer og tjenesteydelser, herunder bolig, uanset køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering.

Medlemsstaterne bør modernisere de sociale beskyttelsessystemer for at yde tilstrækkelig, effektiv, virkningsfuld og bæredygtig social beskyttelse for alle igennem alle faser af livet, idet social inklusion og opadgående social mobilitet fremmes, der gives incitamenter til at deltage på arbejdsmarkedet, sociale investeringer støttes, fattigdom og social udstødelse bekæmpes, og uligheder afhjælpes, bl.a. gennem udformningen af deres skatte- og socialsikringssystemer og ved at vurdere politikkernes fordelingsmæssige virkning. En supplering af de universelle strategier med målrettede strategier vil forbedre effektiviteten af de sociale beskyttelsessystemer. Moderniseringen af de sociale beskyttelsessystemer bør også sigte mod at forbedre deres modstandsdygtighed over for mange forskellige udfordringer. Der bør lægges særlig vægt på sårbare husstande, der er berørt af den grønne og den digitale omstilling og af høje leveomkostninger, herunder bolig- og energiomkostninger. Medlemsstaterne bør yderligere afhjælpe huller i adgangen til social beskyttelse for arbejdstagere og selvstændige i lyset af stigningen i atypiske former for arbejde.

Medlemsstaterne bør udvikle og integrere de tre områder af aktiv inklusion: tilstrækkelig indkomststøtte, inkluderende arbejdsmarkeder og adgang til støttetjenester af høj kvalitet for at opfylde individuelle behov. De sociale beskyttelsessystemer bør sikre tilstrækkelige mindsteindkomstydelser for alle, der ikke har tilstrækkelige ressourcer, og fremme social inklusion ved at støtte og tilskynde folk til at deltage aktivt på arbejdsmarkedet og i samfundet, herunder ved hjælp af målrettet levering af sociale tjenester. Et udbud af boliger og tjenester af høj kvalitet, der er økonomisk overkommelige og tilgængelige, såsom førskoleundervisning og børnepasning, skolefritidsordning, uddannelse samt sundheds- og langtidspleje, er en nødvendig forudsætning for at sikre lige muligheder. I overensstemmelse med Unionens overordnede mål og nationale mål for 2030 for fattigdomsbekæmpelse bør der lægges særlig vægt på at bekæmpe fattigdom og social udstødelse, herunder fattigdom blandt personer i arbejde. Navnlig bør børnefattigdom og social udstødelse imødegås ved hjælp af omfattende og integrerede foranstaltninger, bl.a. gennem fuld gennemførelse af den europæiske børnegaranti. Medlemsstaterne bør sikre, at alle, herunder børn, har adgang til væsentlige tjenester af god kvalitet. De bør også sikre, at trængende og udsatte mennesker gives adgang til passende økonomisk overkommelige boliger, herunder sociale boliger, eller boligstøtte. De bør sikre en ren og retfærdig energiomstilling og bekæmpe energifattigdom som en stadig vigtigere form for fattigdom, herunder, hvor det er relevant, gennem målrettede støtteforanstaltninger rettet mod husstande i sårbare situationer. Medlemsstaterne bør, hvor det er relevant, gøre effektiv brug af EU-midler og teknisk støtte til at investere i socialt boligbyggeri eller boligstøtte, renovering af boliger og ledsagende tjenester og tilgodese det presserende behov for økonomisk overkommelige og passende boliger. Der bør tages hensyn til de særlige behov, heriblandt for tilgængelighed, som personer med handicap har i forbindelse med disse tjenester. Hjemløshed bør bekæmpes specifikt med forebyggelsesforanstaltninger og ved at fremme adgangen til permanente boliger og støttetjenester.

Medlemsstaterne bør sikre rettidig adgang til forebyggende og helbredende sundhedspleje og langtidspleje til overkommelige priser og af høj kvalitet, samtidig med at de sikrer bæredygtighed på lang sigt. I forbindelse med den stigende efterspørgsel efter langtidspleje, der også er forbundet med demografiske forandringer, bør der tages hånd om mangler i tilstrækkelighed samt om mangel på arbejdskraft og dårlige arbejdsvilkår.

I lyset af Ruslands angrebskrig mod Ukraine og i overensstemmelse med aktiveringen af Rådets direktiv 2001/55/EF ([1]) bør medlemsstaterne tilbyde et passende beskyttelsesniveau for fordrevne personer fra Ukraine. For så vidt angår uledsagede mindreårige bør de gennemføre de nødvendige foranstaltninger. Fordrevne børn bør sikres adgang til førskoleundervisning og børnepasning og andre vigtige tjenester i overensstemmelse med den europæiske børnegaranti.

([1]) Rådets direktiv 2001/55/EF af 20. juli 2001 om minimumsstandarder for midlertidig beskyttelse i tilfælde af massetilstrømning af fordrevne personer og om foranstaltninger, der skal fremme en ligelig fordeling mellem medlemsstaterne af indsatsen med hensyn til modtagelsen af disse personer og følgerne heraf (EFT L 212 af 7.8.2001, s. 12).

I betragtning af den stigende levealder og de demografiske forandringer bør medlemsstaterne sikre pensionssystemernes tilstrækkelighed og bæredygtighed for arbejdstagere og selvstændige erhvervsdrivende og samtidig sikre, at kvinder og mænd har lige muligheder for at få og optjene pensionsrettigheder, bl.a. gennem tillægsordninger, der sikrer en tilstrækkelig indkomst i alderdommen. Pensionsreformer bør understøttes af politikker, som har til formål at mindske forskellen mellem mænd og kvinder med hensyn til pensioner, fremme aktiv og sund aldring og forlænge arbejdslivet, f.eks. ved at hæve den reelle pensionsalder, navnlig ved at lette arbejdsmarkedsdeltagelsen og sørge for arbejdsvilkår, der er tilpasset til ældre arbejdstageres behov. Medlemsstaterne bør etablere en konstruktiv dialog med arbejdsmarkedets parter og andre relevante interessenter og muliggøre en passende indfasning af reformerne.